

На черговому засіданні Президії НАН України 18 жовтня 2013 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь ректора Івано-Франківського Національного технічного університету нафти і газу члена-кореспондента НАН України Є.І.Крижанівського "Про деградацію матеріалів нафтогазових об'єктів довготривалої експлуатації та шляхи забезпечення їх працездатності".

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, головний інженер Публічного акціонерного товариства «УкрТрансГаз» І.В.Лохман, директор Департаменту наукової діяльності та ліцензування МОН України О.В.Якименко, академіки НАН України З.Т.Назарчук, Я.С.Яцків.

Відзначалося, що тривала та надійна експлуатація будь-якого обладнання, в тому числі й вітчизняної газотранспортної системи, значною мірою залежить від своєчасної діагностики корозійного стану і використання сучасних технологій ремонту. Багаторічні дослідження, проведені в Івано-Франківському університеті, та отримані наукові результати є важливою складовою програми «Проблеми ресурсу і безпеки експлуатації конструкцій, споруд та машин», у виконанні якої беруть участь 26 інститутів восьми відділень НАН України.

Виходячи з перспектив видобування в Україні вуглеводів з традиційних і нетрадиційних джерел, існує необхідність об'єднання зусиль академічної, вузівської та галузевої науки для ефективного наукового супроводу при вирішенні цієї технологічної проблеми.

Президія НАН України в цілому дала позитивну оцінку роботі, спрямованій на забезпечення безперебійної та безпечної роботи нафтогазотранспортної системи України.

Далі Президія НАН України заслухала та обговорила доповідь президента НАН України академіка НАН України Б.Є.Патона про розроблення проекту Концепції розвитку НАН України на 2014-2023 рр.

Як відзначалося, заходами з реалізації зауважень і пропозицій, висловлених весною цього року на Загальних зборах НАН України, передбачено розроблення Концепції розвитку Національної академії наук України.

Це дійсно важливий стратегічний документ, який повинен стати не тільки програмою діяльності для Академії, Президії, відділень і установ на найближчий період, а й має також показати суспільству, Уряду країни напрями вдосконалення діяльності, здатність Академії відповідати на виклики часу.

Було зауважено, що в Академії регулярно готуються програмні документи. Зокрема, в 1995 році Президія НАН України затвердила програму реформування, а в 2005 році – заходи з підвищення ефективності діяльності НАН України.

Певна робота з підготовки проекту Концепції вже проведена. Від секцій, відділень наук, підрозділів апарату Президії надійшли пропозиції щодо структури та основних положень Концепції.

Перш за все, треба значно активізувати роботу з наукового забезпечення вирішення найважливіших державних проблем. Це стосується підготовки та реалізації крупних інноваційних проектів, налагодження для цього більш тісного співробітництва з галузевими міністерствами і відомствами, великими фінансово-промисловими і виробничими структурами.

Необхідно встановити постійні та дієві контакти Академії з Кабінетом Міністрів України, міністерствами економіки, фінансів, освіти і науки України, активізувати співпрацю з Комітетом з питань науки і освіти та іншими профільними комітетами Верховної Ради.

Основою такого співробітництва має стати більш ефективна науково-експертна діяльність Академії, яка повинна офіційно набути статус головної науково-експертної організації України.

Потребує подальшого удосконалення організація наукових досліджень. Слід домогтися суттєвого підвищення їх ефективності.

Серед першочергових завдань відзначалась також важливість посилення координуючої ролі Академії у здійсненні в Україні фундаментальних досліджень. Більш активно повинні працювати наукові ради, насамперед міжвідомчі.

Подальшого розвитку потребують програмно-цільові та конкурсні засади в організації досліджень. Важливо при цьому забезпечити конкурентність, прозорість у розподілі коштів і, що головне, високоякісну експертизу наукових проектів.

Треба запровадити й більш якісну оцінку результатів діяльності наукових установ та покласти це в основу оптимізації їх мережі, нових підходів до розподілу фінансування.

Суттєвого вдосконалення потребує інноваційна інфраструктура Академії.

Вкрай необхідною є реструктуризація дослідно-виробничої бази. Цю роботу треба поширити й на підприємницькі структури, що свого часу були створені інститутами для трансферу розробок та технологій.

Пріоритетом кадрової політики Академії, її установ і надалі має бути залучення та закріплення талановитої молоді. Проте це усвідомлюється далеко не всіма інститутами.

Потрібно виробити цілеспрямовану, системну кадрову політику, яка б охоплювала всі вікові рівні. Реалізація такої політики повинна стимулювати професійне удосконалення, забезпечувати ротацію кадрів, створювати умови для кар'єрного зростання науковців.

Нагальним завданням є отримання Національною академією наук України в цілому ліцензії на освітянську діяльність. Це пов'язано не тільки з роботою аспірантури в установах Академії, але й з необхідністю здійснювати в Академії підготовку магістрів на сучасних напрямках науки і техніки.

Але вирішення кадрової проблеми неможливе без покращення соціального забезпечення працівників НАН України.

Вкрай важливим і актуальним питанням у сучасних умовах є зростання авторитету науки у суспільстві, популяризація її досягнень. Необхідно активізувати роботу, спрямовану на утвердження в громадській думці позитивного іміджу науки та Національної академії наук України, пропагувати досягнення українських вчених, протидіяти поширенню псевдонаукових ідей.

Подальше вдосконалення діяльності Академії в сучасних умовах пов'язане й із суттєвим поліпшенням матеріально-технічного та інформаційного забезпечення досліджень, удосконаленням видавничої діяльності, активізацією міжнародної співпраці, створенням дієвої системи захисту майнових інтересів Академії.

На завершення було зазначено про необхідність виробити дійсно чітку Концепцію розвитку Національної академії наук України, яка має стати ефективною програмою подальшої діяльності Академії.

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про результати атестації молодих учених-стипендіатів НАН України та конкурсу на здобуття стипендій НАН України для молодих учених на поточні вакансії; про результати проведення V Національного конгресу з біоетики; про участь делегації НАН України у заходах з відзначення 70-річчя від дня заснування Національної академії наук Республіки Вірменія. Також було розглянуто низку кадрових питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України